

„A kommunizmus szputnyikja az emberiség egén”

Szegedi munkáslevelek az SZKP új programtervezetéről

A napilapok és a rádió ismertető közleménye után a Szegedi Ruhagyárban is megvitatták munka közben műszakiak, munkások a történelmi okmány jelentőségét. Kedden és szerdán is az SZKP programtervezete volt napirenden a ruhagyári munkatérben, a gépek mellett, az öltözőkben. Többen odazhaza családi körben is erről beszélgettek, este aztán tollat, ceruzát fogtak, hogy papírra vessék gondolataikat. Szerdán délelőtt 10 óráig

25 munkás juttatta el levelét a ruhagyár üzemi pártbizottságához.

Többen elmondották, hogy faliújság cikkek szánták a programtervezetről leírt gondolataikat.

Nagy sárga papírra, valami bérösszesítő másodpéldányára írta faliújság cikkét Bózsó József. Még címet is adott neki:

»A kommunizmus szputnyikja az emberiség egén.«

»Minden sorából kiérződik: minden az ember nevében, az ember javára — írja. — Ezt a programtervezetet minden dolgozó ember a magáénak vallja, hisz érte van, bárhol is éljen a világon, mert

a Szovjetunióban megvalósuló kommunizmus áldásos hatását minden munkás érzi majd előbb, vagy utóbb.

Hiszem és vallom, hogy megvalósul e programtervezet minden pontja, s ezért a szovjet emberek minden tudásukkal, erejükkel dolgoznak majd.

Uj erőt ad ez a programtervezet nekünk is,

mert azt írja, hogy a szoci-

alista tábor országai többé-kevésbé egyidejűleg lépik majd át a kommunizmus küszöbét.

Nehéz szavakat találni, hogy ezt a nagyjelentőségű tervezetet méltóképpen méltassza bárki. Köszönjük a Szovjetunió Kommunista Pártjának, mely összeforrasztva a szovjet néppel, ilyen rangos utat mutat nekünk is — fejezi be cikkét Bózsó József.

Levélpapírokra, az iskolás gyerekek füzetből kitépott lapokra rótták a betűket a munkás kezek. Dobó Mihályné így ír a pártbizottsághoz küldött levelében:

»A béke, az igazság szép eszméjét hirdeti a programtervezet.

Tapasztalatból tudjuk, hogy a szovjet nép igyekszik átadni a világ dolgozóinak mindazt, ami szép és jó. Harcuk, életük, munkájuk tapasztalataival mi is biztosabban haladunk előre a szocializmus építésének útján. Tudjuk és hisszük, mi is megérjük a programtervezet célkitűzéseit, nálunk is megvalósul majd a hatóság útján. Ezzel valóra válnak aszszonytársaim vágyai, ezzel igazán megkönnyülne az a sokat emlegetett második műszak.

Ezért ígérjük a jobb munkát, az erőteljesebb harcot a béke megvédéséért, hogy még jobb és szebb legyen minden ember élete.

Sipos Szabó Sándor is arról ír, hogy ez a nagyszerű program

a magyar munkásokat is lelkesíti,

erőt ad a további építő munkához. Segít bennünket, hogy mi is mielőbb hozzákezdhesünk a kommunizmus megvalósításához.

Szóregeen lakik özv. Bódi

Józsefné, aki ugyancsak a ruhagyár dolgozója. Ő is este írta le gondolatait:

»Minket, anyákat és megelégedett munkásokat lelkesít, még fokozottabb harcra buzdít a programtervezet, s az a megállapítása, hogy a hatalmas szocialista tábor a bekeszerető nem szocialista államok, a nemzetközi munkásokoztály és a békeért sikraszálló valamennyi erő összefogásával a világháború megakadályozható.

A szocializmus világméretű győzelme végérvényesen kiküszöböli bármilyen háború lehetőségének társadalmi és nemzeti okait.

A programtervezet ezt a kommunizmus történelmi küldetésének nevezi. Büszke öntudatot ad nekünk is, hogy e küldetésnek részesei lehetünk.

A Szegedi Kenderfonógyárban Bosnyákovich Dezső, a simító részleg szocialista brigádjának vezetője, a gyár hatszoros kiváló dolgozója az alábbiakban foglalta össze véleményét:

»Az emberiség régen várt álmát vázolja fel az SZKP új programtervezete.

Nemcsak a Szovjetunió népeinek, hanem a világ összes dolgozóinak megmutatja az utat az igazi jóléthez, a szabadsághoz, a kommunizmus-hoz. Ezért a szép és nemes célokért kell nekünk is összefognunk és dolgoznunk. Többet és jobban kell termelni azért, hogy nálunk is minél előbb csökkenjen a munkaidő, növekedjen a kereset, több időnk legyen tanulásra, szórakozásra. Jobban kell dolgoznunk, hogy a Szovjetunió népeivel együtt mi magyarak is mielőbb megkezdhesük hazánkban a kommunizmus építését.

AZ EURÓPAI KULTÚRA ÁRAMÁBAN

Az ország kulturális életében ezekben a hetekben Szeged viszi a főszerepet a szabadtéri játékokkal. Ide tekint az ország szeme, a magyar szabadtéri színjátszás városára, amelynek száz ezer lakosa száz ezer vendéget fogad a játékok időszakában. A város arcúlatára évről évre hozzá szepül a játékokhoz, ahhoz a vállalkozáshoz, amelynek nemzetközi jelentőségéről a Szegeden megforduló külföldiek elismerően nyilatkoztak és nyilatkoznak.

A Szegedi Szabadtéri Játékoknak ezt a rangját és tekintélyét segített megteremteni a világhírű szovjet balettművészt is, amely a játékok felújításának történetében, 1959-ben, 1960-ban és idén is jelentős szerepet játszott. E magas fokú művészet évről évre legszebb gyöngyszemeit nyújtotta száz ezreknek, hazai és külföldi vendégeknek egyaránt, akik Szegedre, a Tisza fővárosát az egyetemes európai kultúra jegyében keresték fel, ugyanakkor a magyar szellemiség kincsestárába is betekintést nyertek, a magyar operairodalom kiváló alkotásaiban, Erkel Hunyadi Lászlójában és a Bánk bánban gyönyörködhetek. 1959-ben és 1960-ban több mint kétszáz ezer ember tekintette meg a szabadtéri játékokat, az idén pedig a tizenkilenc előadást száznegyvenezer ember nézi meg.

Tavaly és az idén közel tízezer külföldi jelentette be részvételét a szegedi ünnepi hetekben, szovjetek, lengyelek, csehszlovákok, angolok, németek, kanadaiak, franciák, bolgárok. Ez csak spon-tán érdeklődés, hiszen jóformán nem is propagáltuk még külföldön a játékokat. Ehhez a további előfeltételek megteremtése kell, mindaz, ami a vendéglátás szélesítésének és kulturáltabbá tételének a fogalmába tartozik.

A másik tény pedig az, amiért külföldön még nem hirdették meg a Szegedi Szabadtéri Játékokat, hogy 1963-ra épül csak ki teljesen, amikor tízezer embert befogad majd a nézőtér a mostani hét-ezernégyes helyett, s a technikai berendezések parkját is tovább szélesítik, korszerűsítik.

Az eddigi évek csak a kezdet kezdetét jelentik a játékok felújításában, de máris olyan mértékben, eredménnyel és színvonalon, amelyre képtelen volt a Horthy-korszak szabadtéri játékaiknak rendezőse a »fénypont« időszakában, 1938-ban is.

Szűk rétegre építettek akkor, a kultúrát igazán nem becsülő és nem művelő felső tízezrekre, és nem a dolgozó tömegekre, akik pedig a vállukon hordták az ország terhét, áldásából és gyümölcséből viszont kizárták őket. Azok, akik ma ott ülnek a nézőtérben, legfeljebb statisztáknak vagy díszletmunkásoknak szegődhetek el a nacionalista és egyházi kultúrpolitika szabadtéri játékaiban — alkalmi munkára. A mindennapi kenyeret sem tudták megvenni, nemhogy az előadásokra a jegyeket. Legfeljebb beszökhettek volna egy-egy előadásra, ám rossz ruhájukról ítélt volna a rendőr és a rendezőség, s megszegyenítve kivezették volna őket.

Nem az övék volt az a kultúrpolitika, nem is nekik rendezték a játékokat. A szocialista társadalom kellett ahhoz, hogy felemelje a dolgozó tömegeket arra a társadalmi és kulturális színvonalra, amelynek természetes következménye az alkotás és a művelődés szabadsága is. Az ország birtokbavételétől következően, hogy a dolgozó nép tízezrei üljenek a Szegedi Szabadtéri Játékok nézőtérén is. S ez olyan természetes, minthogy napra új nap következik. Olyan természetes, hogy másképpen már el sem képzeljük kulturális életünket sem, csak a dolgozó ember alkotásával és művelésével.

Hogy mit és hogyan csinálunk, arra kíváncsi külföld is. Barátaink azért, hogy együtt örülhessenek velünk alkotásaink láttán, ellenségeink pedig azért kíváncsiak, hogy gáncsoskodjanak. 1959-ben még hangzottak el lelkicsinyló nyugati vélemények a Szegedi Szabadtéri Játékok felújításáról. Ezek a szájas-kodók pedig jobban tették volna, ha az ő portájukon néznek egy kicsit széjjel, például a salzburgi ünnepi játékokon, amely valóban elvesztette egykori fényét, s egyébként sem tudja dolgozó ember ide a belépőt megváltani.

Salzburgot az ünnepi játékok tették naggyá, az idegenforgalom egyik központjává. A művészeti kérdésekben kompromisszumot nem tűrő Toscanini itt keltette új életre az operairodalom remekműveit. Reinhardt rendezői zsenialitása az ódon patinájú környezetben maradandó emlékeztető előadásokat alkotott. Ki ne hozott volna meg minden áldozatot, hogy gyönyörködjék Jeritza hangjában, vagy a művészegyesület játékaiban, amelyben Moissi vagy Durieux csak egy-egy név volt a sok közül? Az ünnepi játékok megmaradtak, nem esett kár a környezet patinájában sem, csak éppen a művészi tartalom sinylette meg az idők változásait. Az epigonok kevés idegent vonzanak az osztrák városba, amelynek forgalma érzékenyen megcsappant az utóbbi években. A kiesést most újszerű eszközökkel próbálják pótolni — jelenti a bécsi Arbeiter Zeitung. »Salzburg nemrég elkészült luxusszállója aranyozott edényekkel felszerelt mellékhelyiségekkel várja a ven-

dégeket. A csempéket is aranyérmék díszítik és aranyba foglalták a fürdőszoba és a többi mellékhelyiség egész armatúráját. Az új gazdagok bizonyos rétegei talán meg fogják találni számításukat ebben a hotelben. Más kérdés, hogy a patológikus aranyigények kielégítése nem rontja-e tovább az aranyfedezet nélkül maradt ünnepi játékok hitelét?»

Ehhez az idézethez nem kell kommentárt fűzni, ez önmagáért beszél. Ebben megtalálják a való igazságot saját világukról azok a gáncsoskodók, akik annak idején lebecsülendőn nyilatkoztak és jóslgattak a Szegedi Szabadtéri Játékokról. Azóta azonban elhallgattak, mert saját hazugságuk fogta be a szájukat.

A külföldi, aki megfordult nálunk, nem hitt többé az ellenséges híveresnek, mert saját szemével győződött meg a szocialista kultúrpolitika erejéről, fölényéről és nagyszerűségéről, mindazon vívmányainkról, amelyeknek egyedüli tulajdonosa a dolgozó nép. Igaz, nekünk nincsenek olyan szállodáink, ahol aranyozottak a mellékhelyiségek edényei, viszont van emberhez méltó kultúránk, amelynek megteremtését a dolgozók százai vallják magukénak.

A külföldiek elismerő nyilatkozatainak egész sorát lehetne idézni a Szegedi Szabadtéri Játékokról, s magáról a városról, amely minden tekintetben siet üdvözölni vendégeit, hogy jól érezzék magukat nálunk és úgy köszönjenek el: »Viszontlátásra, Szeged«.

Csak a minap volt itt Husson asszony, egy párizsi mérnök felesége, aki itt-tartózkodása alatt a szocialista kultúra lelkes szószólójává vált egyszeri magyarországi látogatásával. Kelet és Nyugat művészeti találkozásának színhelyéül jelölte meg a Szegedi Szabadtéri Játékokat, s e gondolat propagálására ő maga is úgy vállalkozott, miszerint párizsi ismerőseinek körében nem felejt majd el mesélni Szegedről, az itt látott előadásokról, a Hunyadi Lászlóról, a Bánk bánról, a szovjet balettművészek páratlanul felejthetetlen szerepléséről, és a további programokról, a János vitézről és Madách halhatatlan művének. Az ember tragédiájának szabadtéri előadásáról olyan környezetben, amelynek párját Európában sehol sem találja.

Herbert Claus, a Halle-i Operaház főintendánsa, a szabadtéri színpadok kitűnő német szakembere sem véletlenül jött Szegedre, mint ahogy mondotta, »egyszerű vendégként...« A látogatás után nem rejtette véka alá véleményét, s európai szemmel és mértékkel mért, amikor kijelentette, hogy hasonló kolosszális színpadot és nézőteret, rangosabb művészi és technikai produkciót sehol nem látott még a Szegedi Szabadtéri Játékokon kívül.

Nem egyszerű udvariassági gesztus ez, ebben benne van az is, hogy ki a birtokosa a játékoknak. Nemcsak egy város, hanem az egész ország, a párt és a kormány, amely életre hívta Szegeden a játékokat szocialista formában és tartalommal, s egyben méltóvá tette, hogy szerepet játszhasson az európai kultúra áramában.

A szocialista nemzeti ügy így válik a haladó egyetemes kultúra ügyévé is, a népek kifejező erejévé a béke mellett. Így fűz össze ez a létezőtény magyarokat és más nemzetiségűket, szocialistákat és más haladó gondolkodású embereket, munkásokat, parasztokat és értelmiségieket, akik estéről estére ott ülnek a nézőtérben, és a ruházatukról már nem lehet következtetni a foglalkozásukra. A kiváló különbségek eltűntek, a még meglévő pedig tűnedeznek, s egy van csak, egyetlen közös vonásuk, a kultúra iránti szomszomságság, a felemelő érzés a művek élvezésében, az embert nevelő tartalom és forma a művelődés szolgálatában.

Ez a látvány nem lehet hatástalan senkire sem, aki itt megfordul ezekben a hetekben. Kellemes érzés hallani Szeged utcáin a külföldi járókelők ajkáról a német, az angol, a francia, az orosz, a cseh, a lengyel, a bolgár nyelvű beszédet, s a hazai tájékozódók és nyelvjárások tarka zsongását, muzsikáját, a dunántúliakét, az észak-magyarországiakét, ahogy keveredik a mi sajátos ö-ző beszédünkkel, mikor egy-egy idegenforgalmi tájékoztatás hangzik el, csak úgy spontán utcán és tereken, ha idegenek kérnek valakitől útbaigazítást.

Sép, nagyszerű ez a sokféle színfolt összeolvadva egyetlen mozaikba, abba az összképbe, amit magába foglal a Szegedi Szabadtéri Játékok az ünnepi hetek, amely egyaránt tükrözi a város mai és holnapi arcúlatát: a pezsdülő életet a dolgozó hétköznapiakban, a mindennapok örömeit, hogy jönnek a vendégek, hazaiak és külföldiek, s mi fogadhatjuk őket, vendéglátóik lehetünk napokra, hetekre, s hogy szolgálatában állhatunk egy olyan ügynek, amely a kultúra eszközeivel is közel hozza egymáshoz az embereket, beszéljenek bármilyen nyelven. Van egy nyelv, amely közös, s ez a béke és a barátság. E nyelven mindenki meg tudja érteni magát, s ezt mindenki megérti, akinek van szíve.

Lódi Ferenc

Idegenforgalom a fűvész kertben

Sok látogatót vonzanak az egzotikus virágok a Szegedi Tudományegyetem Növénytan Intézetének fűvész kertjébe. A langyos vízű tóban fehér tündérrózsák és halványpiros indiai lóbuszok nyílnak. Naponta százak — túlnyomórészt vidékiek — keresik fel a botanikus kertet, amely nem szűkölködik látványokban. Képünkön a debreceni leányotthon fiataljai a páratlan szépségű — hazájában misztikusnak tartott — indiai lóbuszokban gyönyörködnek.

Újra termel a Szegedi Szalámigyár

Néhány heti nagyjavítási nyári szünet után megkezdte a munkát a Szegedi Szalámigyár. Az üzemrészeken fokozatosan kezdtek a munkát és szerdán már teljes kapacitással dolgozott a kő-tóterem is. A kijavított gépekkel a tiszta munkatérben újult erővel, lendülettel folytatják a munkát a szalámigyári dolgozók. Csak a csontozó részlegnél támadt egy kis zökkenés. Ezt az üzemrészt a kis hűtőbe telepítették át, mert a csontozó építkezései még elhúzódnak néhány hétig, ugyanis megerősítik az épületrész alapjait, mert a jövőben egy emelettel magasítják az épületet, újabb szárítókat építenek.

Az odesszai Komszomol küldöttség találkozása a megyei pártvezetőkkel

Odessza Szegeden tartózkodó Komszomol küldöttsége tegnap, csütörtökön délelőtt Hódmezővásárhelyre látogatott. Török László, az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottságának első titkára, Fehér Lajos, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, Ágoston József, a KISZ Csongrád megyei végrehajtó bizottságának titkára fogadta.

A szovjet vendégek sok kérdést intéztek a megye vezetőihez. Különösen érdekelt a komszomolistákat a munkás-paraszt fiatalok között végzett politikai munka. Ágoston József titkár tájékoztatta a szovjet fiatalokat

az ifjúsági szervezet Csongrád megyei tevékenységéről. Tegnap délután a KISZ Szeged városi végrehajtó bizottsága fogadást adott a vendégek tiszteletére. Deák Béla a szegedi fiatalok nevében köszöntötte meg a baráti látogatást, és átnyújtotta a vendégeknek az ifjúsági szervezet ajándékát. Valja Szavelyova Komszomol-titkár búcsúzóul elmondta, hogy igen jól érezték magukat Szegeden és ez a látogatás is erősítette a két ifjúsági szervezet közötti testvéri kapcsolatot. A szovjet fiatalok ma reggel utaznak el Szegedről Budapestre, majd innen Odesszába.